

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft : Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 over de bemiddeling, de afstemming en de planning in het kader van persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 houdende erkenning en subsidiëring van opdrachthouders Consulenterwerking

Casemanagement door opdrachthouders voorzien in het besluit over bemiddeling voor personen met een persoonsvolgend budget en consulenterwerking conform het besluit over consulenterwerking worden herbekeken en aangepast zodat er meer klantgericht gewerkt kan worden

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Personen met een handicap met een complexe meervoudige problematiek die over een persoonsvolgend budget kunnen beschikken hebben vaak problemen bij het vinden van gepaste ondersteuning. In heel wat gevallen krijgen deze personen reeds ondersteuning vanuit een consulenterwerking.

Met het voorliggend ontwerp van besluit worden de besluiten van de Vlaamse Regering over bemiddeling enerzijds en over de consulenterwerking anderzijds aangepast en op mekaar afgestemd zodat er voor de personen met een handicap met een complexe meervoudige problematiek meer cliëntgericht gewerkt kan worden.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr 2021/371 van 14 oktober 2021.

2. INHOUD

A. Algemene toelichting

Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 over de bemiddeling, de afstemming en de planning in het kader van de persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap voorziet intensieve bemiddeling wanneer een persoon met een handicap met een persoonsvolgend budget (PVB) omwille van een zeer complexe, meervoudige problematiek geen toegang vindt tot gepaste zorg en ondersteuning. De bemiddeling kan bestaan uit collectieve bemiddeling, casemanagement of een combinatie van beide.

Het profiel van personen met een complexe meervoudige problematiek vergt meer dan onderhandelen en bemiddelen over een PVB met een potentiële zorgaanbieder en vraagt een intensieve, vasthoudende bemiddeling – met inzet van heel specifieke expertise – die niet stopt als er een oplossing gevonden wordt. Hier kan de inzet van casemanagement (casemanagement omvat bemiddeling op een intensieve en vasthoudende wijze en kan worden ingezet als bijkomende diagnostiek nodig is of als het nog niet duidelijk is welke vorm van zorg en ondersteuning het meest geëigend is) het verschil maken en blijkt de extra expertise voor comorbide problematieken essentieel. Een blijvende opvolging via actieve begeleiding met soms snelle interveniërende, tijdelijke coaching met inbegrip van eventueel time-out en terugval, zijn aangewezen kritische succesfactoren in een traject naar een duurzaam vraaggestuurd antwoord.

De budgethouder dient een aanvraag intensieve bemiddeling in bij het VAPH. Indien het VAPH positief beslist en oordeelt dat casemanagement nodig is, wordt deze beslissing meegedeeld aan de consulenterwerking die hiervoor zal instaan.

De consulenterwerkingen worden door het VAPH erkend conform het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 houdende erkenning en subsidiëring van opdrachthouders consulenterwerking. De consulenterwerkingen beschikken over expertise in probleemanalyse en beeldvorming bij vastgelopen situaties. De doelgroep zijn personen met een handicap (erkend door het VAPH of via een jeugdhulpverleningsbeslissing) en vermoeden van handicap en bijkomende psychische problemen. In elke provincie is er een consulenterwerking actief. Hun rol is vooral coachend en ondersteunend bij het opmaken en implementeren van een begeleidingsplan met concrete handvaten rond aanpak en aanpassingen. Indien nodig verwijzen ze de persoon door naar meer gepaste ondersteuning. Daarnaast zorgen ze voor kennisoverdracht aan professionelen. Ze maken actief deel uit van bestaande intersectorale netwerken van organisaties en diensten die actief zijn rond deze doelgroep.

Binnen hun reguliere erkenning is het zoeken naar een oplossing echter niet de finaliteit. Via het besluit over bemiddeling is aan hen de extra opdracht van casemanagement toegewezen waarbij zoals hoger omschreven de bemiddeling behartigd wordt.

Ondertussen zijn zij belangrijke partners geworden van de regiocoördinatoren VAPH in de zoektocht naar ondersteuning op maat van deze groep personen met meervoudige complexe problematiek.

Doorheen hun bemiddelingsrol spelen zij tevens meer en meer een belangrijke rol bij het responsabiliseren van zorgaanbieders en bij de regionale uitwerking van noodzakelijke processen en netwerkvorming.

De huidige regelgeving is geschreven vanuit een trapsgewijs model waarbij er eerst vanuit wordt gegaan dat er een bemiddelingstraject via zelfregie en/of via de bijstandsorganisatie wordt geprobeerd vooraleer de vraag te stellen tot intensieve bemiddeling.

Tevens is de voorwaarde ingeschreven dat voor budgethouders PVB eerst hoogdrempelige individuele bijstand door een bijstandsorganisatie moet ingezet worden vooraleer men de vraag tot intensieve bemiddeling kan stellen.

Uit de praktijk blijkt dat dit continuüm van bemiddeling voor deze specifieke kwetsbare groep budgethouders niet efficiënt is. Deze budgethouders vinden omwille van hun problematiek niet altijd de weg naar een bijstandsorganisatie, zijn zelf geen vragende partij of niet gemotiveerd voor bijstand en worden dikwijls reeds professioneel ondersteund door een range van mogelijke (intersectorale) zorgaanbieders. Bovendien vragen zij een heel gespecialiseerde aanpak en begeleidingsstijl die buiten de scope valt van de hoogdrempelige bijstand zoals voorzien binnen de opdrachten van de bijstandsorganisaties.

Hierdoor stelt zich het probleem dat er weinig of geen reguliere aanmeldingen zijn bij bijstandsorganisaties voor intensieve bemiddeling. Nochtans zijn er zeker voldoende en een stijgend aantal complexe bemiddelingsdossiers. Deze komen echter via andere kanalen bij de consulentenwerkingen terecht en dus niet via de bijstandsorganisaties zoals voorzien in het besluit over bemiddeling.

Daarnaast is het zo dat de consulentenwerkingen tevens aangesproken worden om bemiddelend te werken naar ondersteuningsmogelijkheden voor meervoudige complexe zorgvragen voor personen met een handicap die geen PVB hebben. En dit vooral wanneer situaties dreigen te escaleren en soms uitlopen in ongewenst, problematisch gedrag en mogelijks plegen van feiten die soms leiden tot de maatregel van internering of detineren. Een aantal jongvolwassenen met GES-problematiek die uitstromen uit de minderjarigenzorg en/of voor wie soms de begeleiding vroegtijdig is stopgezet of afgebroken in een MFC, in het buitengewoon onderwijs en gemeenschapsinternaten, behoren tot deze groep.

In het kader van hun reguliere werking volgens het besluit consulentenwerking gaan de consulentenwerkingen in verschillende dossiers verder dan diagnostiek en beeldvorming. Er bestaat een zeer duidelijke grijze zone tussen de methodiek van consulentenwerking en de methodiek van casemanagement.

Gelet op de grote overlap en samenhang tussen de twee processen is het dan ook aangewezen dat beide voormelde besluiten vanuit deze optiek herbekeken en aangepast worden zodat er meer cliëntgericht kan gewerkt worden.

In concreto worden de volgende aanpassingen voorgesteld:

- De trapsgewijze bemiddeling voor personen met een handicap met een PVB wordt behouden, maar er wordt voorzien in de mogelijkheid om ook aanmeldingen intensieve bemiddeling via de consulentenwerkingen te laten doen en dus niet alleen via de bijstandsorganisaties. Intensieve bemiddeling kan aangevraagd worden door personen met een handicap die reeds hoogdrempelige individuele bijstand hebben gekregen of voor personen met een handicap voor wie consulentenwerking is opgestart.
- De consulentenwerkingen krijgen een vaste structurele subsidiëring. De recurrente middelen voorzien in het besluit over bemiddeling (25.000 euro voor het bieden van casemanagement voor die personen met een handicap die het casemanagement niet kunnen betalen met het

- PVB omdat het volledig is ingezet) en de middelen voorzien in het besluit over consulente nwerking voor hun reguliere werking (30.000 euro) worden samengevoegd.
- Tot slot wordt de mogelijkheid tot bemiddeling voor minder- en meerderjarigen los van PVB, waarbij rechtstreeks naar de consulente nwerking gegaan kan worden ingeschreven in het besluit over consulente nwerking.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 past artikel 3 over de voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op intensieve bemiddeling aan. Om aanspraak te kunnen maken op intensieve bemiddeling moet er beroep gedaan worden op hoogdrempelige individuele bijstand van een bijstandsorganisatie of is er ondersteuning in het kader van de consulente nwerking.

Artikel 2 past artikel 4 van het besluit bemiddeling aan. Artikel 4 handelt over het indienen en afhandelen van een aanvraag intensieve bemiddeling.

De budgethouder vermeldt op het aanvraagformulier de bijstandsorganisatie en/of de opdrachthouder consulente nwerking die ondersteuning biedt.

In de beslissing over intensieve bemiddeling wordt niet meer expliciet vermeld of collectieve bemiddeling of casemanagement of een combinatie van beide wordt ingezet. Rekening houdend met de concrete situatie en het verloop van het proces beoordeelt het VAPH welke vorm van intensieve bemiddeling het meest aangewezen is. Daarbij kunnen collectieve bemiddeling en casemanagement afwisselend worden ingezet.

De beslissing over intensieve bemiddeling wordt meegedeeld aan de budgethouder en aan de bijstandsorganisatie en/of aan de opdrachthouder consulente nwerking.

Artikel 3 past artikel 5 van het besluit bemiddeling over casemanagement aan. Er wordt geëxpliciteerd dat samenwerking met een bijstandsorganisatie alleen noodzakelijk is als bemiddeling na hoogdrempelige individuele bijstand wordt gevraagd.

Artikel 4. Artikel 9 van het besluit bemiddeling over de subsidiëring van casemanagement wordt opgeheven.

Artikel 5 past artikel 11 van het besluit bemiddeling aan. Als intensieve bemiddeling wordt gevraagd voor een persoon met handicap voor wie consulente nwerking loopt moet de consulente nwerking mee worden uitgenodigd voor deze collectieve bemiddeling.

Artikel 6 past artikel 5 van het besluit over de consulente nwerking aan. Artikel 5 somt de activiteiten op die deel uitmaken van consulente nwerking. Er wordt een activiteit toegevoegd met name: bemiddeling organiseren zodat er daadwerkelijk ondersteuning op maat wordt gerealiseerd.

Artikel 7 past artikel 9 van het besluit consulente nwerking over de toekenning van subsidies aan. De subsidie voorzien in artikel 9 van het besluit bemiddeling wordt samengevoegd met de subsidies voorzien in artikel 9 van het besluit over consulente nwerking. De opdrachten die moeten worden uitgevoerd voor deze subsidies blijven dezelfde met name consulente nwerking en casemanagement conform het besluit over bemiddeling.

Artikel 8 regelt de inwerkingtreding.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Het voorliggend ontwerp van besluit stemt de besluiten over intensieve bemiddeling voor personen met een handicap en over consulentenwerking op elkaar af om meer klantgericht te kunnen werken.

De subsidies voorzien in het besluit over bemiddeling voor opdrachthouders consulentenwerking en de subsidies die in het besluit consulentenwerking zijn voorzien voor deze organisaties worden samengevoegd en ingeschreven in het besluit over consulentenwerking. Het totale bedrag van de subsidies blijft ongewijzigd. Dit is eveneens het geval voor de opdrachten die voor deze subsidies moeten worden uitgevoerd met name consulentenwerking en casemanagement in het kader van intensieve bemiddeling voor personen met een handicap met een persoonsvolgend budget. Het ontwerp van besluit heeft bijgevolg geen financiële implicaties.

Het onderstaande gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend 18 oktober 2021.

Gelet op het afrondingskarakter van de budgettaire impact en met toepassing van artikel 31, §2 van het BVR VCO is het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. ESR-TOETS

Zie punt A, budgettaire impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering zal het advies van de Raad van State ingewonnen worden binnen een termijn van dertig dagen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 over de bemiddeling, de afstemming en de planning in het kader van persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 houdende erkenning en subsidiëring van opdrachthouders Consulenterwerking;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE